

Της **ΑΙΜΙΛΙΑΣ ΣΤΑΘΑΚΟΥ**
a.stathakou@realnews.gr

Ελπιδοφόρες είναι οι επιστημονικές εξελίξεις για τη θεραπεία της λοίμωξης που προκαλεί ο SARS-CoV-2. Η μελέτη Recovery που ξεκίνησε στο Ηνωμένο Βασίλειο τον Μάρτιο του 2020 έδειξε ότι η δεξαμεθαζόνη είναι το πρώτο φάρμακο που συμβάλλει εξαιρετικά στην επιβίωση ασθενών από κορωνοϊό. Στη μελέτη έχουν ενταχθεί πάνω από 11.500 ασθενείς σε περισσότερα από 175 νοσοκομεία του εθνικού Συστήματος Υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου.

Σχολιάζοντας τα ευρήματα της μελέτης, ο καθηγητής της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής και πρόεδρος ΕΚΠΑ **Θάνος Δημόπουλος** και ο αναπληρωτής καθηγητής **Ευστάθιος Καστρίτης** της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ επισημαίνουν τα εξής:

«Από την εμφάνιση της COVID-19 γίνεται μια μεγάλη προσπάθεια για να βρεθούν οι θεραπείες εκείνες που θα μπορούσαν να ελαττώσουν τις επιπτώσεις από τη νόσο είτε να μειώσουν τις επιπλοκές και τη θνητότητα στους ασθενείς, είτε τη μετάδοση του ιού. Η λοίμωξη με τον ιό SARS-CoV-2 μπορεί να χαρακτηρίζεται από υπερβολική αντίδραση του ανοσοποιητικού και υπερβολική φλεγμονή. Έχουν δοκιμαστεί και δοκιμάζονται φάρμακα τα οποία μπορεί να ελαττώνουν ή να ελέγχουν αυτή την υπερβολική φλεγμονώδη αντίδραση. Μια από τις θεραπείες που δοκιμάστηκαν ήταν η χορήγηση χαμηλής δόσης δεξαμεθαζόνης. Η δεξαμεθαζόνη είναι μια μορφή κορτιζόνης η οποία χρησιμοποιείται εδώ και πολλές δεκαετίες σε πολλά νοσήματα και έχει ισχυρή αντιφλεγμονώδη δράση.

Η μελέτη έδειξε ότι η χορήγηση της δεξαμεθαζόνης σε διασωληνωμένους ασθενείς μείωσε τους θανάτους κατά 35%. Με βάση αυτά τα αποτελέσματα, υπολογίζεται ότι με τη χορήγηση χαμηλής δόσης δεξαμεθαζόνης για 10 ημέρες θα μπορούσε να προληφθεί ένας επιπλέον θάνατος για κάθε περίπου οκτώ διασωληνωμένους ασθενείς, ενώ μεταξύ των ασθενών που χρειάζονται μόνο οξυγόνο, θα μπορούσε να προληφθεί ένας θάνατος για κάθε περίπου 25 ασθενείς».

Σύμφωνα με τους καθηγητές, τα δεδομένα αυτά είναι σημαντικά, καθώς η δεξαμεθαζόνη είναι το πρώτο φάρμακο που αποδεικνύεται ότι βελτιώνει την επιβίωση από την COVID-19.

Με βάση την ανακοίνωση αυτών των αποτελεσμάτων, το όφελος είναι σαφές και είναι εμφανές στους ασθενείς με πιο σοβαρή νόσο, δηλαδή αυτούς που χρειάζονται διασωλήνωση και σε αυτούς που χρειάζονται συμπληρωματικό οξυγόνο.

«Επιπλέον, η δεξαμεθαζόνη είναι ένα παλιό, φθινό και δοκιμασμένο φάρμακο που βρίσκεται σε κάθε φαρμακείο σε όλο τον κόσμο», επισημαίνει ο κ. Δημόπουλος και διευκρινίζει: «Θα πρέπει να σημειωθεί, όμως, ότι ακόμα και με τη χορήγηση της δεξαμεθαζόνης και τη σχετική μείωση των θανάτων, η θνησιμότητα μεταξύ των διασωληνωμένων ασθενών με COVID-19 παραμένει υψηλή».

Χορήγηση πλάσματος

Ενθαρρυντικά είναι τα αποτελέσματα από τη χορήγηση πλάσματος από αναρρώσαντες ασθενείς με COVID-19. Μια τέτοια ελπιδοφόρα μελέτη βρίσκεται σε εξέλιξη και στη χώρα μας με τη συμμετοχή έντεκα νοσοκομείων της Αιτικής, της Θεσσαλονίκης και της Πάτρας. Η μελέτη θα διαρκέσει 20 μήνες και το πρωταρχικό στοιχείο που θα καθορίσει την επιτυχία της είναι η επιβίωση των ασθενών στις τρεις εβδομάδες, στον ένα μήνα και στους δύο μήνες από την έναρξη στη μελέτη.

«Τα πρώτα αποτελέσματα αναμένεται να ανα-

Νέα όπλα απέναντι στον κορωνοϊό

Πιο κοντά στη νίκη ενάντια στον SARS-CoV-2 φαίνεται ότι βρίσκεται η παγκόσμια ιατρική κοινότητα, με νέες θεραπείες. Μία από αυτές περιλαμβάνει τη χορήγηση της δεξαμεθαζόνης, μιας μορφής κορτιζόνης με ισχυρή αντιφλεγμονώδη δράση

κοινωθούν το ερχόμενο φθινόπωρο. Ο στόχος είναι να ενταχθούν και να λάβουν πλάσμα τουλάχιστον 60 ασθενείς. Η χορήγηση πλάσματος από αναρρώσαντες είναι μια ασφαλής διαδικασία, ενώ πιστεύω ότι θα βοηθήσει στην αντιμετώπιση της λοίμωξης κατά την οξεία φάση της», τονίζει ο κύριος ερευνητής, καθηγητής Θ. Δημόπουλος.

Παράλληλα, ενθαρρυντικά είναι τα νέα από ανάλογες μελέτες που διεξάγονται στο εξωτερικό. Τα πλέον πρόσφατα αποτελέσματα δημοσιεύτηκαν σε έγκυρο επιστημονικό περιοδικό και προέρχονται από μια ερευνητική ομάδα στην Κίνα.

Οι ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Μαρία Γαβριατοπούλου**, **Ιωάννης Ντάνας** και Θ. Δημόπουλος, εξεργάστηκαν τα στοιχεία που προέκυψαν και κατέληξαν στα εξής συμπεράσματα:

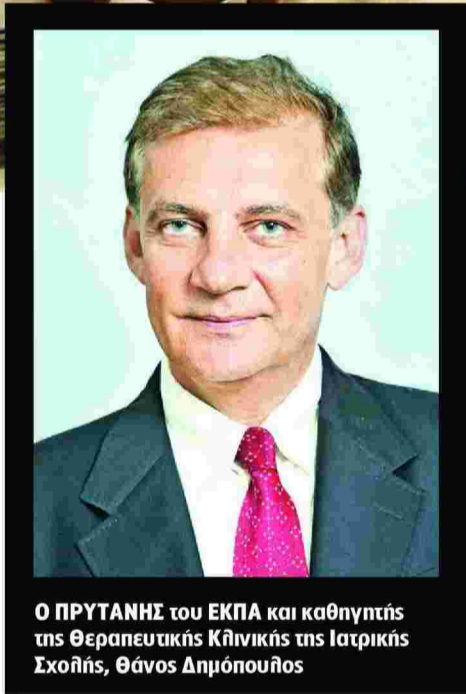
«Το πλάσμα από αναρρώσαντες ασθενείς φαίνεται ότι θα αποτελέσει μια επιπλέον θεραπευτική επιλογή μαζί με τη ρεμδεσιβίρη για τους ασθενείς με COVID-19. Επιπρόσθετα, είναι πιθανό να υπάρχει συνεργική δράση μεταξύ της ρεμδε-

σιβίρης και του πλάσματος από αναρρώσαντες ασθενείς, δεδομένου ότι οι μηχανισμοί δράσης των αντιικών φαρμάκων και των αντισωμάτων εξουδετέρωσης είναι διακριτοί. Αυτό θα πρέπει να διαλευκανθεί σε μελλοντικές κλινικές δοκιμές που θα εξετάσουν με μεγαλύτερη στατιστική ισχύ την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα του πλάσματος από αναρρώσαντες ασθενείς, είτε ως μονοθεραπεία είτε ως συνδυασμό με τη ρεμδεσιβίρη ή και με άλλους αντιικούς παράγοντες».

Μονοκλωνικά αντισώματα

Μια ακόμα ελπιδοφόρα θεραπεία αφορά τη χρήση μονοκλωνικών αντισωμάτων ενάντια στη λοίμωξη που προκαλεί ο ιός. Πρόσφατα ξεκίνησε κλινική μελέτη που έχει στόχο να ελεγχθούν η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητα ενός πλήρως εξανθρωπισμένου μονοκλω-

Αγώνας δρόμου

Ο ΠΡΥΤΑΝΗΣ του ΕΚΠΑ και καθηγητής της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής, Θάνος Δημόπουλος

νικού αντισώματος (mAb) για τη θεραπεία της νόσου COVID-19.

Το πλήρως εξανθρωπισμένο μονοκλωνικό αντίσωμα (mAb), που τίθεται τώρα σε κλινική δοκιμή, αντιπροσωπεύει ένα καινοτόμο ειδικό φάρμακο που μπορεί να αναπτυχθεί για τον SARS-CoV-2.

Πρόκειται για την πρώτη κλινική δοκιμή παγκοσμίως που αφορά ένα πλήρως εξανθρωπισμένο μονοκλωνικό αντίσωμα (mAb) και τη χορήγησή του σε υγιή άτομα. Να σημειωθεί ότι έχει ήδη δοκιμαστεί σε πρωτεύοντα θηλαστικά.

Στις αρχές Ιουνίου είχε προηγηθεί η απόφαση του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων της Κίνας (IMCAS) για έγκριση διενέργειας τέτοιων μελετών με πλήρως εξανθρωπισμένα μονοκλωνικά αντισώματα.

Αυτά έχουν προκύψει από την απομόνωση δεκάδων γονιδίων από διαδοχικούς ασθενείς με COVID-19. Μετά από επαναλαμβανόμενα τεστ και συγκρίσεις, δύο ειδικά mAbs αποδείχθηκαν πως έχουν την ικανότητα εξουδετέρωσης του SARS-CoV-2.

Οι ερευνητές αξιολόγησαν τις δυνατότητες

τους με δοκιμές σε πιθήκους και τα αποτελέσματα έδειξαν ότι είναι ικανά να εμποδίσουν τη λοίμωξη των πειραματόζων από τον νέο κορωνοϊό, μειώνοντας σημαντικά το ιικό φορτίο στο αναπνευστικό σύστημα και προστατεύοντας τους πνεύμονες από τη βλάβη που προκαλεί η λοίμωξη COVID-19.

Τα εξουδετερωτικά αντισώματα είναι ειδικό τύποι ανοσοσφαιρίνης που στοχεύουν παθολογικούς οργανισμούς και τους εμποδίζουν να εισβάλουν στα κύτταρα.

Εμβόλια

Στην τελική ευθεία βρίσκονται οι δοκιμές για το εμβόλιο κατά του κορωνοϊού. Το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης ανακοίνωσε τον περασμένο μήνα την έναρξη κλινικής δοκιμής Φάσης II/III για το AZD1222 στο Ηνωμένο Βασίλειο σε περίπου 10.000 ενήλικες εθελοντές. Παράλληλα, δοκιμές τελευταίου σταδίου πρόκειται να ξεκινήσουν σε αρκετές χώρες.

Το εμβόλιο αναπτύχθηκε από το Ινστιτούτο Jenner του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης σε συνεργασία με το Oxford Vaccine Group. Χρησιμοποιεί έναν ιικό φορέα χωρίς δυνατότητα αναδιπλασιασμού από χιμπαντζή, ο οποίος βασίζεται σε μια εξασθενημένη εκδοχή ενός ιού του κοινού κρουαλογήματος (αδενοϊού) που προκαλεί λοιμώξεις σε χιμπαντζήδες και περιέχει το γενετικό υλικό της πρωτεΐνης ακίδας του SARS-CoV-2.

Μετά τον εμβολιασμό, παράγεται η επιφανειακή πρωτεΐνη-ακίδα, προετοιμάζοντας το ανοσοποιητικό σύστημα να επιτεθεί στον ιό, εάν αυτός προσβάλει αργότερα τον οργανισμό.

Ο φορέας ανασυνδυασμένου αδενοϊού (ChAdOx1) επιλέχθηκε για να παραγάγει μια ισχυρή ανοσολογική απόκριση με μία μόνο δόση. Τα εμβόλια που παράγονται από τον ιό ChAdOx1 έχουν χορηγηθεί σε περισσότερους από 320 ανθρώπους μέχρι σήμερα κι έχει καταδειχθεί ότι είναι ασφαλή και καλώς ανεκτά, αν και είναι πιθανή η πρόκληση προσωρινών ανεπιθύμητων ενεργειών όπως αύξηση της θερμοκρασίας, συμπτώματα που μοιάζουν με αυτά της γρίπης, πονοκέφαλο ή πόνο στον βραχίονα.

Η φαρμακευτική εταιρεία AstraZeneca Plc, που πρόκειται να διαθέσει το εμβόλιο, έχει ήδη υπογράψει συμβόλαιο με ευρωπαϊκές κυβερνήσεις για την προμήθεια 400 εκατ. δόσεων για τους κατοίκους της Γηραιάς Ηπείρου.

Η συμφωνία είναι η πρώτη που υπογράφεται από την Ευρωπαϊκή Συμμαχία για εμβόλια χωρίς Αποκλεισμούς (Europe's Inclusive Vaccines Alliance), την IVA, την οποία δημιούργησαν οι Γαλλία, Γερμανία, Γερμανία και Ολλανδία ώστε να εξασφαλίσουν τις απαραίτητες δόσεις για όλα τα κράτη-μέλη το συντομότερο δυνατό.

Οι προσπάθειές της θα συντονιστούν με αυτές της Κομισιόν για την καταπολέμηση της πανδημίας.

«Με την ευρωπαϊκή αλυσίδα εφοδιασμού της εταιρείας, που πρόκειται να ξεκινήσει την παραγωγή σύντομα, ελπίζουμε να καταστήσουμε το εμβόλιο διαθέσιμο σε ευρεία βάση και ταχύτατα. Θα διασφαλιστεί ότι εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι στην Ευρώπη θα έχουν πρόσβαση σε αυτό το εμβόλιο. Εάν φυσικά είναι λειτουργικό, αυτό θα το γνωρίζουμε μέχρι τα τέλη του καλοκαιριού», δήλωσε ο επικεφαλής της εταιρείας **Πασκάλ Σοριό**.

Τα εμβόλια θα διατίθενται για όλες τις χώρες-μέλη της Ε.Ε. Οι τέσσερις χώρες που υπέγραψαν τη συμφωνία θα πληρώσουν το συνολικό ποσό, το οποίο δεν έχει αποκαλυφθεί, και στη συνέχεια οι χώρες που το επιθυμούν θα μπορούν να συμμετάσχουν με τους ίδιους όρους. Στο πλαίσιο αυτό έχουν γίνει συζητήσεις με εκπροσώπους φορέων και στη χώρα μας για την εξασφάλιση επαρκών δόσεων του εμβολίου, προκειμένου να καλυφθεί ο ελληνικός πληθυσμός.

ΦΑΡΜΑΚΟ

«Η δεξαμεθαζόνη είναι ένα παλιό, φθινό και δοκιμασμένο φάρμακο που βρίσκεται σε κάθε φαρμακείο σε όλο τον κόσμο», επισημαίνει ο κ. Δημόπουλος και διευκρινίζει: «Θα πρέπει να σημειωθεί, όμως, ότι ακόμα και με τη χορήγηση της δεξαμεθαζόνης και τη σχετική μείωση των θανάτων, η θνησιμότητα μεταξύ των διασωληνωμένων ασθενών με COVID-19 παραμένει υψηλή»

